

ניצחון של טוב משותף

מסע הבחירות של ד"ר עליזה בלוך
לראשות עיריית בית שמש

כיצד ניתן לנהל קמפיין של טוב משותף בבחירות, ולנצח?

כתיבה וראיונות: יונתן ווינברג
מרואינים: גב' אסתי סלומון, מר אסף פאסי
הכוונה מקצועית: ד"ר אילון שוורץ, ד"ר גלי סמבירא

תודות: אנו מודים לגברת אסתי סלומון, אישה חרדית תושבת בית שמש שהייתה פעילה במטה של עליזה בלוך בקמפיין, ולאסף פאסי, שותף ובעלים בחברת 'פאסי קראוס לאסטרטגיה פרסום ודיגיטל' ודובר העירייה על שתרמו מזמנם ומתובנותיהם למסמך זה.

מסמך זה נכתב בידי מכון שחרית. מכון חשיבה ועשייה לפוליטיקה של טוב משותף. אנו משלבים בין תשתית רעיונית רחבה, עתודה פוליטית רב-תרבותית ומרכז הכשרות להתארגנות קהילתית ויזמות מקומית. מסמך זה נכתב ביוזמתם ובהכוונתם המקצועית של ד"ר גלי סמבירא, ראש תוכנית 120 להצמחת עתודה פוליטית רב תרבותית, וד"ר אילון שוורץ, ראש מכון שחרית.

"לא המטרה קידשה את האמצעים,
כי אם האמצעי של הפגנת כבוד
לעמדות של סקטור נגדי ביחס
למגזר הציבורי הוא עצמו
גם המטרה של כינון כבוד הדדי
כבסיס לטוב משותף".

בחירות האחרונות לרשות המקומית בבית שמש משקפות לדעתנו פוליטיקה וניצחון של טוב משותף - ומדגימות דרך פעולה שמלכדת ולא מפלגת, מתוך ראייה של עתיד משותף. **עליזה בלור** שנבחרה לראשות העיר שינתה את השפה והפוליטיקה של מלחמת התרבות שעיצבה את מערכת הבחירות בבית שמש בשנת 2013. מלחמה מסוג זה מתרחשת תדירות ברשויות ובערים רבות שבהן קיימים מתחים הנובעים מ"מגוון עמוק", כלומר מתפיסות עולם שונות וסותרות לגבי החיים המשותפים המייצרות מתחים בין הזהויות השונות הקיימות בעיר ויחסי הכוח ביניהן.

מערכת הבחירות של 2013 אופיינה במאבק חריף של 'אנחנו והם' כאשר הכוונה לציונים מול חרדים. המאבק התבטא במלחמת תרבות וזהות על עתיד העיר, שהסתיימה בבחירת ראש עיר חרדי מכהן, משה אבוטבול. לקראת סוף יוני 2018, עליזה בלור מכריזה על מועמדותה פעם נוספת לראשות העיר בית שמש. ההכרזה הזו נראית לרבים תמוהה וחסרת סיכוי.

ההצלחה של הגב' בלור בקמפיין נבעה מכך שנקטה בפוליטיקה אחרת. בסופו של יום, 4533 חרדים הצביעו לעליזה בלור, שיעור הצבעה של כ-20% מכלל מצביעי ו-10% מסך הקולות הנספריים. כיצד זה קרה? באמצעות ברור יסודי של התהליכים והעקרונות שעמדו בבסיס הקמפיין, הגענו לשלוש נקודות מרכזיות:

1. היכולת ליצור זיקה בין הקהילות השונות:

החיבור - לא כמניפולציה - אלא מתוך כבוד עמוק לזהות ולתרבות של הקהילות השונות חרף קיומן של אי הסכמות מובהקות - כלומר, למרות העובדה שלציבור החרדי יש עולם ערכי שונה משמעותית מקהילות אחרות, שחייבים לכבד אם מעוניינים בתמיכתם. יכולת זו באה לידי ביטוי במגוון דרכים שכללו:

- **כבוד לתרבות ולזהות:** בלור נבחנה עד הקצה בענייני **מעמד האישה**, ונדרשה להתמודד עם הסתירה לכאורה בין המחויבות העמוקה שלה למעמד האישה לבין רצונה להתחבר באופן אמיתי לקהל החרדי עם המגבלות הנהוגות בחברה החרדית על נוכחות נשים במרחב הציבורי. המסמך מפרט בעזרת דוגמאות קונקרטיות את האופנים שבהם היא צלחה את האתגר הזה.

- **הבנה שתומכים חרדים לא ירצו להזדהות ציבורית:** היו חרדים שמצד אחד הצטרפו למטה הפעילים של בלור, אך מצד שני לא רצו להחשף בפומבי, מפאת החשש לדחייה ולחרם מצד הקהילה שלהם. למשל: לא נערכו צילומי 'סלפי' מהמטה.

- **מתן כבוד לקושי ולא היכולת להצביע בעד:** מספיק שתימנעו מלעודד הצבעה נגדית. גם הגעה להסכמה על פאסיביות ביחס לתמיכה במועמד החרדי נחשבה הישג.

- **התייחסות ישירה לפחד מפני החלנה:** הקמפיין הנגדי עסק בהגברה משמעותית של איום 'ההחלנה' של בית שמש אם עליזה בלור תיבחר. מתוך הבנת הפחד ורצון להתמודד איתו, נערכו פניות ישירות לציבור החרדי שתיארו באופן ישיר וכן את כוונותיה האמיתיות של בלור.

- **יצירת קשר עם רבנים:** בלור מספרת שהיו רבנים שבהתחלה אמרו שאין טעם להיפגש איתה. "לאחד הרבנים הבולטים מרמת בית-שמש היה מאוד חשוב לתהות על קנקני, אז הוא שלח את העוזר שלו, שנפגש איתי כמה פעמים וביקש חומרים שלי. ואז, רק אחרי שהקרקע הבשילה, הוא הסכים לקבל ממני שיחות טלפון, ואמר לי: 'אני אתמוך בשתיקה.'"

- **2. ההתכוונות להיות ראשת עיר של כולם** שהתבטאה בין היתר באי מתן הבטחות סקטוריאליות; ביכולת לשים במרכז הקמפיין את טובת העיר ובנכונות לכנס את כלל המפלגות לקואליציה המגובשת סביב טובת העיר:

- **הצבת התקווה כיעד עליון** היא ההתנהלות האפקטיבית והתקינה של עליזה בלור, לעומת תרבות שכיחה של טובות למקורבים או כניעה ללחצים. הקמפיין הוכיח שהצבת דגל של תרבות ניהולית וארוכת טווח מייצרת יותר אמון אצל הבוחר מאשר הבטחות סרק.

- **הימנעות מהכפשות:** הקמפיין לא התמקד במתקפה על ראש העיר המכהן דאז ובהכפשתו, אלא בבעיות שנוצרו בשנים האחרונות ובדברים הדורשים תיקון בעיר עצמה. עליזה הנחתה את כלל הפעילים לא להיגרר למלחמות בוץ, והנהיגה אפס סובלנות לשיח מהסוג הזה בקרב פעילי המטה.

3. בניית כוח אזרחי מלמטה למעלה, מתוך מגע רחב ובלתי אמצעי עם כלל התושבים. החתירה ליצירת תשתית אזרחית מהסוג הזה התבטאה במעבר סיזיפי מבית לבית בכל רחבי העיר.

- לא היו בקמפיין פעילים בתשלום אלא רק מתנדבים. התנהלות זו הושתתה על האמונה שכשנכנס כסף למשחק עוצמת הרתימה והאותנטיות האזרחית נחלשת. לכן הפעילים שהתנדבו במהלך הקמפיין היו מונעים מדאגה לגורל העיר ומהאהבה שלהם למקום, בבחינת 'אלה אנחנו וזה שלנו'.
- עליזה עצמה ואנשי המטה שלה פקדו כל בית בבית שמש - לא רק כדי להראות נוכחות אלא על מנת להקשיב, כי אם לא מתמודדים עם צרכים אמיתיים של אנשים אמיתיים - מה עשינו?

נִצְחוֹן שֶׁל טוֹב מִשָּׂתָף

מה הסיפור של הבחירות בבית שמש?

כדי שתהיה מוכנה לקבל את המקום השני, והיא סירבה, מתוך התנגדות לעצם הרעיון של קמפיין שמעצים את הפחד מהשתלטות חרדית על העיר. לאחר מערכת בחירות סוערת, שכללה טענה של אלי כהן בדבר זיוף קולות מטעמו של אבוטבול שזכה ברוב, נפסלה ספירת הקולות, ולראשות העיר התקיים סבב בחירות נוסף. גם בסבב זה גבר ראש העיר המכהן אבוטבול על אלי כהן.

"יש מלחמה על הציון", סיפר סימון כהן, תושב בית שמש שתמך באלי כהן בראיון לאוהד חמו בחדשות 2 ביום הבחירות 2013. "אבוטבול מגדיל את אחוז החרדים בבית שמש. חרדים, עם כל הכבוד, הם אוכלוסייה נתמכת, הם שותים את המשאבים של בית שמש, והצעירים הולכים לעזוב את בית שמש חד משמעית. אין להם מה לחפש פה. הם לא יבואו לפה, הם לא ימצאו את עצמם פה, בית שמש תתפרק". לצד האכזבה של 'הגוש הציוני' על ההפסד בבחירות, בקרב הפעילים הפוליטיים היה כעס ממוקד כלפי עליזה בלוח על כך שנמנעה מלקבל את ההצעה להכנס כמספר 2 של כהן. היו אף שראו בה אשמה בהפסד הגוש הציוני. אחת התופעות המרתקות בבחירות הללו הייתה מפלגת טוב, מפלגה של חרדים ששאפה לקדם נושאים מוניציפליים רחבים כגון כלכלה, תעסוקה ותרבות. בעוד מפלגה חרדית הייתה מוכנה לתמוך באלי כהן מכיוון שראו בו אפשרות להנעת התנהלות מקצועית בעירייה, ולשלם מחיר כבד של השמצות מתוך החברה החרדית, בלוח פרשה מהמירוץ. המפלגה הגיעה לשיעור הצבעה של פחות מ-800 מצביעים, ולא הצליחה לקבל מושב בעירייה, אך מפי ראשיה נשמע הטענה כי "בעוד שאנחנו היינו מוכנים לשלם מחיר, עליזה נעלמה ברגע האמת".

הבחירות האחרונות לרשות המקומית בבית שמש משקפות פוליטיקה וניצחון של טוב משותף – של דרך שמחברת ולא מפלגת, מתוך ראייה של עתיד משותף. בבחירות אלה שינתה עליזה בלוח שנבחרה לראשות העיר את השפה הנהוגה ואת הפוליטיקה של מלחמת התרבות שעיצבו את מערכת הבחירות בבית שמש בשנת 2013. פוליטיקה פלגנית מסוג זה מתקיימת תדירות ברשויות ובערים שבהן יש מתחים הנובעים מתפיסות עולם שונות לגבי אופי החיים המשותפים של הקהילות השונות ומיחסי הכוח ביניהן. ההצלחה של עליזה בלוח היא תולדה של ניהול קמפיין והובלת שיח שאנו נוהגים לכנות 'פוליטיקה של טוב משותף'. נציג תחילה את הסיפור של בית שמש מבחירות 2013, ובהמשך נמנה מספר מאפיינים יסודיים של פוליטיקה של טוב משותף, כפי שבאו לידי ביטוי בתפיסה ובקמפיין המנצח של עליזה בלוח בבית שמש.

בחירות בבית שמש 2013: מלחמת תרבות

בשנת 2013 התקיימו בחירות לראשות עיריית בית שמש המצויה בתהליך מואץ של הגירה חרדית לעיר. באותו הזמן, בית שמש מגיעה לכותרות בהקשרים של מאבקים ביחס למקומן של נשים במרחב הציבורי, שכללו הפרדת מדרכות וחוקי צניעות מחמירים ברמת בית שמש ב'. את התושבים הלא חרדים אופף חשש לעתיד העיר והם מתארים כי הפכו בה "ממארחים לאורחים".

שלושה מועמדים התמודדו אז על ראשות העיר: ראש העיר המכהן מאז 2008, מר משה אבוטבול. אבוטבול כיהן כראש עיר מטעם סיעת ש"ס והיה ראש העיר החרדי הראשון של בית שמש. מולו התמודדו שניים: אלי כהן ועליזה בלוח. ברגע האחרון, הסירה מפלגת הבית היהודי את תמיכתה בבלוח והעבירה אותו לכהן, על מנת לייצר 'גוש ציוני חוסם' מתוך מטרה "להכריע במאבק בין הכוחות הציוניים בבית שמש, שמבטיח את בחירתם החוזרת של החרדים" (כך מתוך תגובת הבית היהודי לטענות של עליזה בלוח נגדה (1).

מערכת הבחירות של 2013 אופיינה במאבק חריף של 'אנחנו והם' כאשר הכוונה לציונים מול חרדים. המאבק התבטא במלחמת תרבות וזהות על עתיד העיר. מפלגת הבית היהודי ופעילים רבים בבית שמש פנו לעליזה בלוח

(1) "בלוח: מאוכזבת מהקומבינה, ביצעו מהלך מאחורי הגב שלי" תומר ניר, חדשות סרוגים, 8.8.2013.

זבל ושובלי לכלוך. את צמחיית הפרא, הקוצים והלכלוך שברחוב, אנחנו תושבי הרחוב מפנים לבד כבר שנים, שכנה יקרה אוספת כסף מהשכנים והיא דואגת לגינון ולטיפוח של הרחוב. אולי בגלל שהרחוב היה מוגדר כשצ"פ, העירייה שכחה שאנחנו תושבים משלמים מיסים כמו כולם וגם לנו מגיעה איכות חיים. חשבתי שאני לבד, העליתי פוסט ב'מאמות של בית שמש' וקיבלתי גל של תגובות, רובן בסגנון של "גם אצלנו... וגם אצלנו...". הבנתי שההזנחה לא תלויה בשכונה או במגזר. מסתבר שרוב תושבי העיר (סקרים מראים, לא אני) לא מרוצים מרמת הניקיון בעיר, לא מרוצים מאיכות החיים, מהתשתיות, מהשירות לתושב, לא מרוצים מהעדר תרבות ותעסוקה ופיתוח, וכן הלאה וכן הלאה.

ואני אומרת, פעם בחמש שנים נותנים לנו התושבים אפשרות להשפיע על החיים שלנו כאן. מאיפה מגיעה האדישות והרמת הידיים הזו? כמה עמוק צריך להיות הייאוש של התושבים להגיע כמעט למצב שאין בחירות בעיר שלנו? שראש העיר המכהן ימשיך לעוד קדנציה של חמש שנים נוספות, אפילו ללא מתמודד מתחרה אחד?

אז אני מצדיעה היום לעליזה בלוך, שהרימה את הכפפה. המון אומץ היא הייתה צריכה כדי לומר שהיא לא מוותרת על העיר שלנו ומכנה לעבוד בשבילנו, התושבים. המון אומץ להתמודד מול ראש עיר מכהן עם קהל מצביעים שבוי וכהונה מובטחת. אני מאחלת לך עליזה יקרה, שתצליחי להאיר מעט את עיני התושבים הכבויות מייאוש, והייאוש לא נעשה בכלל יותר נוח. ותזכרו, מגיעה לנו עיר נקייה. בלי קומבינות."

הדברים הללו משקפים את נקודת הפתיחה הנמוכה בהלך הרוח העירוני ומצד שני מהווים נקודת מוצא להתהוות של פוליטיקה של טוב משותף. כפי שעולה מהדברים, הכאב מניע מפגשים פוליטיים מלמטה למעלה, וחיבורים בין קבוצות פוליטיות שונות תוך חוסר נכונות להיכנע לאווירת 'האחרון שיוצא שיכבה את האור' או 'הכול או כלום' שמשתלפת פעמים רבות במהלך מאבקים

בשנים שבין 2013 ל-2018 בית שמש מאוד התרחבה, גם מבחינת שטחים אך בעיקר מבחינת תושבים והגירה של אוכלוסייה חרדית, ומתדרדרת במימדים רבים, כמו למשל בדירוג הלמ"ס שבו ירדה לאשכול 2. במאי 2018 התבצעה חקירת משטרה רחבה כנגד בכירים שפרשו מהעירייה עקב חשדות של קבלת טובות הנאה בתמורה למתן אישורי יחידות דיור לחסידויות שהגיעו לעיר (2). אף על פי כן, לא מתגבשת רשימה חדשה של מועמדים שמציעים את מועמדותם, כנראה בגלל הרוב החרדי המובהק ועוצמת החיבורים של ראש העיר לראשי המפלגות החרדיות במישור הלאומי.

לקראת סוף יוני 2018, עליזה בלוך מכריזה על מועמדותה לראשות העיר בית שמש. ההכרזה הזו נראית לרבים תמוהה וחסרת סיכוי. ביטוי לכך ניתן לראות בדבריו של ראש האופוזיציה והמועמד לראש העיר לשעבר, אלי כהן, שמחליט לקראת מערכת הבחירות הזו לפרוש מהחיים הפוליטיים. הנימוק המרכזי שלו הוא ש"בית שמש בחרה להיות עיר חרדית" (3). לרעת בלוך עמדו השינויים הדמוגרפיים שהתרחשו בין השנים 2013 ל-2018, שבנוסף לגדילה משמעותית של מספר התושבים החרדים בעיר, כללו הגירה שלילית של חילונים ואנשי הציונות הדתית מהעיר. גם חלקה היחסי בהפסד ב-2013 עמד לרעתה, כך שרבים התייחסו למועמדות זו כחסרת סיכוי.

גברת אסתי סלומון, חרדית תושבת בית שמש שהצטרפה למטה של בלוך כותבת כמה ימים לאחר הכרזת המועמדות של עליזה ולפני שהצטרפה למטה את הדברים הבאים במקומון 'שמש נט', שמהם ניתן להתרשם באופן ברור בניסיונה 'להיאחז' באמונה שיש אפשרות לשינוי, למרות שבשלב זה היא מתקשה לייחס ריאליות לסיכויי המהפך (4):

"אני גרה בבית שמש כמעט 17 שנים, אוהבת את העיר הזו אהבת נעורים, ונשארת בגלל הילדים, כן, חינוך מצוין יש לנו בעיר הזו, אבל הדרך לבתי הספר תמיד מלווה בתפאורה, והיא לא ממש נעימה.

מדי בוקר אני קמה לנוף הנפלא של ערימות זבל והזנחה צרופה, הרחוב עליו אני משלמת את תעריפי הארנונה מהגבוהים בארץ, נשאר תמיד ללא ניקיון וטיפוח. גם כאשר כבר מפנים לנו את הזבל, דואגים להשאיר לנו שאריות

הקמפיין של טוב משתף

ההצלחה של הקמפיין נבעה, כאמור, מפוליטיקה אחרת. בסופו של יום, 4533 חרדים הצביעו לעליזה בלור. שיעור זה של מצביעים מהווה כ-20% מכלל המצביעים עבורה ו-10% מסך הקולות הנספרים. **איך זה קרה?** הנסיון לחלץ תובנות ועקרונות, מוביל אותנו לשלש נקודות מרכזיות: 1. היכולת לחבר בין הקהילות השונות בתוך הקמפיין; 2. כוונה כנה להיות ראשת העיר של כולם ולא לפעול סקטוריאלי; 3. בניית כוח אזרחי מלמטה למעלה.

1. הנקודה הראשונה הייתה ביכולת לחבר בין הקהילות השונות כבר בתוך הקמפיין: המטה של עליזה יצר חיבור וקואליציה בין אנשים מתוך הציבור החרדי לבין ציבור שאיננו חרדי. החתירה לחיבור - לא כמניפולציה אלא מתוך כבוד עמוק לזהות ולתרבות לקהילות השונות - ניכרה לכל אורך הקמפיין, למרות קיומן של אי הסכמות מובהקות. המטה פעל מתוך כבוד עמוק לשונות התרבותית - והבנה שלציבור החרדי יש עולם ערכי שונה באופן עמוק מקהילות אחרות, וחייבים לכבד את זה אם רוצים בתמיכתם. הזיקה בין הקהילות השונות באה לידי ביטוי בהיבטים שונים של התקשורת הייחודית שנטוּתה במרוצת הקמפיין:

- **הבנה שתומכים חרדים לא ירצו להזדהות ציבורית:** היו חרדים שמצד אחד הצטרפו למטה הפעילים של בלור, אך מצד שני לא רצו להחשף בפומבי, מפאת החשש לדחייה ולחרם של הקהילה שלהם. המשמעות המעשית של העניין הזה הייתה שלא נערכו צילומי 'סלפי' מהמטה. לא הציבו את הפעילים והפעילות החרדים מול בחירה: תחליט - אם את/ה איתנו - אז עד הסוף! מרבית החרדים שהצטלמו, היו חרדים שחשופים פחות לפגיעה, משום שילדיהם לומדים בחינוך הממלכתי חרדי.
- **כיבוד הקושי ואי היכולת להצביע בעד - מספיק שתמנעו מלעודד הצבעה נגדית:** בהתנהלות מול חצרות חסידיות, היו חצרות שהביעו תמיכה בבלור, אך מסיבות רבות לא יכלו להפגין אותה בפומבי. מועמדים רוצים לדעת האם 'אתם איתנו או לא' וזה עניין שמשפיע על הבטחות פוליטיות. מצד שני, בחלקים רבים של החברה החרדית לא 'מצביעים בבחירות' אלא 'שמים בקלפי מה שהרב אומר'. לאור זאת, במטה, גם הגעה להסכמה על פאסיביות ביחס לתמיכה במועמד החרדי נחשבה הישג. העניין הזה הוכיח את עצמו: בשכונות רבות הגיעו

על זהות של עיר. גם בשלב שבו נדמה כי אין סיכוי ריאלי לניצחון, קיימים יעדים קונקרטיים שבהם צריך להיאחז, כמו היכולת לייצר כוח אזרחי שאכפת לו, שיגרום להנהגה הקיימת להשתפר, וגם לזה יש משמעות.

- (2) המשטרה עצרה בכירים בעיריית בית שמש בחשד לקבלת שוחד אהרון רבינוביץ', יהושע (ג'וש) בריינר 6/5/2018 הארץ
- (3) אלי כהן פורש מהחיים הפוליטיים ליאור וטרמן 28/8/2018, קול הזמן
- (4) תקווה לבית שמש - אסתי סלומון 29/06/2018 שמש נט

לחמישים אחוז הצבעה - כשבד"כ היו שמונים-תשעים אחוז.

הקמפיין הנגדי עסק בהגברה משמעותית של איום 'ההחלנה' של בית שמש אם עליזה בלוח תיבחר. לאור זאת, נערכו פניות ישירות לציבור החרדי באמצעות הודעות קוליות מוקלטות (IVR) בקולה של עליזה בלוח או של מנהל הקמפיין, שתיארו באופן ישיר וכן את כוונותיה האמיתיות של בלוח. זו הייתה **פנייה ישירה שנועדה לנטרל את האיום הזהותי (5)**.

הקשר עם רבנים היווה צומת נוספת שבו נדרשה הכרעה: "היו רבנים שבהתחלה אמרו שאין טעם להיפגש איתי. לאחד הרבנים הבולטים מרמת בית-שמש היה מאוד חשוב לתהות על קנקני, אז הוא שלח את העוזר שלו, שנפגש איתי כמה פעמים וביקש חומרים שלי. ואז, רק אחרי שהקרקע הבשילה, הוא הסכים לקבל ממני שיחות טלפון, ואמר לי: 'אני אתמוך בשתיקה'."

הכבוד לתרבות ולזהות. בלוח נבחנה עד הקצה בענייני מעמד האישה, ומעמדה שלה בפרט. היא נדרשה להתמודד עם הסתירה לכאורה בין המחויבות העמוקה שלה למעמד האישה לבין רצון להתחבר באופן אמיתי לקהל החרדי בלוח מספרת:

"היה גם רב אחר שהזמין אותי לפגוש את התלמידים שלו, ונפגשנו בלילה בישיבה, בחדר סגור, מאחורי מחיצה".

את הסכמת לשבת מאחורי מחיצה (6)?

"לא התלבטתי בכלל, הסכמתי מיד - לא מפני שיש לי רגשי נחיתות כאישה, אלא דווקא ממקום של כוח. אני מרגישה מאוד חזקה כאישה, ומתוך החוזק הזה אני יכולה לבחור לעצמי באילו חזיתות להילחם. ובסופו של דבר, הרב הזה היה אתמול לפנות בוקר במטה, ורקד עם התלמידים שלו עם כל החילונים יחד. כנראה שלפעמים צריך לבוא צעד אחד קדימה בשביל לעזור לקדם תהליכים".

הסיטואציה הזו מדגימה את המימוש של ערכים שהיו חשובים לבלוח כמו 'פמיניזם' מתוך הקשר והתכתבות עם הסביבה, ולא מתוך תבניות או דוגמות סגורות, ואת

המאמץ הכרוך ביצירת דרך משותפת בין עמדות ליברליות ושמרניות סביב הקשר.

מתוך אותה רגישות, לא פורסמו שלטי חוצות עם דיוקנה של עליזה בלוח. אסתי סלומון מספרת שלאחר הבחירות, אחרי שקיימה סיור באחת השכונות החרדיות עם ראשת העיר החדשה, היא נשאלה מפי שכנות שהכירה: "מי זו האישה הזו שהולכת איתך?". ניתן לראות את אי תליית השלטים ככניעה לתכתיבים החרדיים. כך, למשל, פירשה זאת רחל עזריה שהתמודדה לראשות העיר ירושלים ושלטים שנשאו את תמונתה על אוטובוסים בעיר הושחתו בידי חרדים. עזריה פנתה בזעם אל עליזה ושאלה אותה איך היא נכנעת לתכתיב החרדי, ואיך היא לא מצטרפת אליה במאבקה. בלוח השיבה בזמן אמת לעזריה ואמרה לה: "יש לי תושבים שרגישים לגלוטן: את רוצה שאני אדחוף להם לחם לפנים?".

ניתן לפרש אמירה זו כאמירה ריאלי-פוליטית של מי שרוצה להיבחר, ואין לה עניין 'לעצבן' לקוחות פוטנציאליים, ולתהות האם המטרה (היבחרות) מקדשת את האמצעים (פגיעה בחופש הביטוי ובערכים פמיניסטיים). אך את התהייה מדוע לדחוף לחם למי שרגיש לגלוטן ניתן לראות גם כמבוססת על שינוי הפרדיגמה של 'הפרד ומשול', והתייחסות לציבור הדתי והחרדי שאינו מעוניין לראות תמונות של נשים במרחב הציבורי, כשותף, על אף הפער בהשקפת העולם. בפריזמה הזו, לא המטרה קידשה את האמצעים, כי אם האמצעי של הפגנת כבוד לעמדות של סקטור נגדי ביחס למגזר הציבורי הוא עצמו גם המטרה של כינון כבוד הדדי כבסיס לטוב משותף. מימוש הערכים של החופש, השוויון והפמיניזם לא ייבחנו אם כך על פי תו תקן אוניברסלי (נתלו שלטים/ לא נתלו) אלא בהקשרים רלוונטיים למערכות הערכים והתפיסות המקומיות: האם הרחובות בבית שמש בכהונתה של עליזה בלוח יותר בטוחים ומכילים עבור נשים? האם נשים יכולות לנכוח בצמתי השפעה?

ולמרות ראיית התרבות ככנס, חלק מפוליטיקה של טוב משותף מבוסס דווקא על כך שאמנם יש ציבור חרדי עם ערכים משותפים, אבל יש תפיסת גיוון עמוק (7) בתוך הקהילה החרדית, שאינה עשויה מקשה אחת. "מי שרוצה

שהצבת דגל של תרבות ניהולית וארוכת טווח מייצרת יותר אמון אצל הבוחר מאשר הבטחות.

הקמפיין לא התמקד בראש העיר המכהן ובהכפשתו, אלא בבעיות שנוצרו בשנים האחרונות ובנושאים הדורשים תיקון בעיר עצמה. אף על פי כן, רמת ההכפשות כלפי בלוך וכלפי המטה, וחרדים שהעזו 'לערוק' / להפוך ל'פטריות בלוך שצצות' (ציטוט מאחד המקומונים החרדיים) הייתה אדירה. עליזה הנחתה את כלל הפעילים לא להיגרר למלחמות בוץ והנהיגה אפס סובלנות לשיח כזה במטה. הקמפיין לטובת כל העיר זכה לתמיכה גם בקרב אחוזים גבוהים של חרדים (כ- 20% מכלל הקולות המצביעים), מול התפיסה של הבטחות סקטוריאליות שהייתה נהוגה על ידי ראש העיר המכהן.

הבחירה המתמדת להיות נאמנים לעקרון מחבר גם במחיר של ויתור על נכס אלקטורלי היוותה פקטור משמעותי שאפשר לקבוצה משמעותית של החרדים לחבור לפעילות ולחוש שייכים. הייתה פעילה חברתית מהמגזר החרדי שהניעה מספר קמפיינים נגד ראש העיר. לכאורה היה מתבקש לחבר אותה למטה, אך עליזה החליטה שזה לא נכון לצרף אותה. "למרות שהיא חרדית ופעילה ופמיניסטית, אני לא רוצה אותה כי היא לוחמנית. זה לא הקול שאנחנו רוצים להביא לעיר, ולא כל מי שהוא נגד ראש העיר המכהן אוטומטית איתנו".

3. בניית כוח אזרחי מלמטה למעלה, מתוך מגע רחב ובלתי אמצעי עם כלל התושבים, בכל העיר.

לא היו בקמפיין פעילים בתשלום אלא רק מתנדבים. התנהלות זו הושתתה על האמונה שכשנכנס כסף למשחק עוצמת הרתימה והאזנותיות האזרחית נחלשת. לכן הפעילים שהתנדבו במהלך הקמפיין היו מונעים מדאגה לגורל העיר ומהאהבה שלהם למקום, בבחינת אלה אנחנו וזה שלנו.

אנשי המטה ועליזה בעצמה הגיעו לכל בית בבית שמש- לא רק כדי להראות נוכחות אלא להקשיב - כי אם לא מתמודדים עם צרכים אמיתיים של אנשים אמיתיים - מה עשינו? מאחורי עליזה בלוך לא הייתה מפלגה, אך היא נתמכה בחברה אזרחית, כמו קהילת תמוז, הגרעין הצינוני

להצליח בקמפיין עם חרדים היום חייב להבין שאין דבר כזה 'חרדים': חרדים הם לא עננה גדולה של אנשים שמהווים איום, אלא ריבוי של קבוצות ופרטים, שיש ביניהם שונות ומגוון" אומר אסף פאסי, מנהל הקמפיין.

2. הנקודה השנייה הייתה מכוונת לשיאיתתה של בלוך להיות ראשת עיר של כולם, שהתבטאה באי פיזור הבטחות סקטוריאליות, ביכולת לשים במרכז השיח הקמפיין את טובת העיר ונכונות לכנס את כלל המפלגות לקואליציה סביב טובת העיר.

יאוש התושבים עלה באופן אמפירי מתוך הסקר שביצעו אסף פאסי, מנהל הקמפיין של בלוך, ורוני רימון, אסטרטג הקמפיין. במקום קמפיין שלילי, שהיה קל מאוד לייצר לאור המצב של בית שמש, הוחלט לפתח קמפיין חיובי שמפרק את הייאוש דרך סקרנות ויצירת אופק. שלטי החוצות הכריזו בשתי שורות '#בית שמש חייבת', ובשורה הבאה נכתב: **חינוך/ תרבות/ ניקיון וכו'.** זה היה במשך שבועיים ואנשים לא ידעו למי זה שייך. היו רבים שחשבו שזה ראש העיר המכהן ש'איבד בוש'ה'. רק לאחר שבועיים עלתה המודעה **#בית שמש חייבת: עליזה בלוך.** זו הייתה ההתחלה של הקמפיין, וממנה ואילך החלו להתקבץ למטה פעילים מגוונים. זה שיקף את ההבנה ש**יאוש יש מספיק. האתגר הוא לדמיין אפשרות של תקווה. אפשרות של טוב משותף.**

כחודש לפני הבחירות מוזמן סקר בידי המטה של עליזה. הסקר הזה מראה כי ישנו רוב שתומך בעליזה בלוך. תוצאות הסקר מפורסמות על כל האוטובוסים ושלטי החוצות בבית שמש. זה הרגע הראשון שבו אנשים מהרחוב החלו להאמין באפשרות של מהפך. במפגשים הבלתי אמצעיים ניתן היה לשמוע פעמים רבות שיחות מהסוג הזה:

"את תתני לי הנחה בארנונה?"

"אם מגיע לך - תקבל".

הצבת התקווה למען העיר הייתה בליבת ההתנהלות האפקטיבית והתקינה שבה נקטה בלוך, לעומת תרבות של טובות למקורבים או כניעה ללחצים. **הקמפיין הוכיח**

(5) פרופ' ניסים מזרחי הצביע על כך שעל אף שפוליטיקה ליברלית נתפסת כמפתח לתיקון חברתי, קבוצות רבות בחברה היהודית בישראל מזהות מסרים של זכויות אדם ומסרים אוניברסליים כאיום על זהותם הדתית והקולקטיבית. בהקשר זה, נעשה נסיון להגברת תחושת האיום על החברה החרדית במקרה שעליזה תבחר. מעבר לנ' ולג'ונגל: על גבולותיו החברתיים של שיח זכויות-האדם בישראל, עמ' 51, מעשי משפט, כרך ד', 2011.

(6) את מה שעשינו כאן ילמדו בהסטוריה של החברה הישראלית עליזה בלוך מתראינת ליפעת ארליך, המוסף לשבת ידיעות אחרונות, 1.1.2018.
(7) גיוון עמוק מתייחס לכך שלא נכון שדמות אחת "תסחב על כתפיה" קבוצת מיעוט, מתוך הבנת השונות המתקיימת בתוך קבוצת המיעוט. להרחבה: בדרך לחיות יחד - שאלות שהן תשובות. <http://livingtogether.org.il/wp-content/uploads/2018/07/way-of-living-together-questions-answers.pdf>

דתי וכן קבוצות של בוגרי התיכון שנהלה. בהקשר הזה, ה'ניתוק' ממפלגת אם שלטונית היה בולט. ביום שלאחר הבחירות היו ביטויים של ראשי מפלגות ארציות ששמחו על כך 'שכבשו' ערים. אך מציאות שבה מפלגה ארצית 'כבשה' עיר משקפת את ההיפך משוב משותף. **האג'נדה צריכה להיות מוכתבת מלמטה למעלה ולא להפך, והפוליטיקה המקומית לא צריכה להיות תמונת ראי של הפוליטיקה הארצית.**

בנאום הניצחון שלה, אמרה עליזה בלוך: "לעולם לא נדע במדויק מה הדבר שעשה את השינוי - הפלאייר, הסרטון, השיחה ברחוב, הריאיון ברדיו, הסטודנט שנסע מהטכניון, החייל שהצביע באמצע מסע, השיחה עם נהג המונית. כנראה, שכל הדברים הללו ביחד. מהפכות לא מתרחשות במופע חד פעמי - הן מצבור של מעשים קטנים, שהחיבור שלהם יוצר את הסיפור הגדול. אין חלק שאפשר לוותר עליך"

ולבסוף, צריך להתאים הכול לשטח על קהליו השונים, ולעבוד מול כל אחת ואחד בשפה המתאימה לכל אחד לחוד, אבל גם לכולם ביחד. כפי שנאמר אסף פאסי, מנהל הקמפיין: "המסרים המרכזיים שאנו מעבירים הם: לחילונים - יש סיכוי. לחרדים - מותר להצביע לעליזה. מעבירים את הנקודה הזו - וזה קו פרשת המים - הניצחון 'החילוני' הוא לא הפסד 'חרדי'. אנחנו מבינים את זה שחרדים לא מתייצבים אוטומטית לצד המועמד החרדי, ועובדים קשה מאוד על הלגיטימציה מתחת לפני השטח. עובדים עם אנשי קשר בכל המגזרים. זו עבודה יומיומית, אין בית שעליזה לא מגיעה אליו, אוספים אחד אחד את התושבים.

גם עשר דקות לפני הכניסה לקלפיות, הנקודה הזו באה לידי ביטוי באופן מעורר השתאות. קיימת נחישות מאוד גדולה, עד הסוף ממש, הקמפיין פונה לכל אישה ואיש. ספירת קולות החיילים, ו... ניצחון."

נאום הנצחון של עליזה בלור

"היום בית שמש היא שוב עיר אחת עם לב אחד לכולנו.

חבריי היקרים, חברותיי היקרות, בית שמש שלי. אני אוהבת אתכם, ואני אעשה הכל כדי שכולנו נהיה גאים להגיד בכל הארץ: 'אני מבית שמש. אני מבית שמש'.

תודה רבה לכם!

ומכאן אני רוצה להודות גם למי שלא הצליחו להגיע, ולתומכים ולמחבבים הרבים מכל רחבי הארץ והעולם. תודה לכם!

בדקות הקרובות, אני רוצה לשתף אתכם קצת במסע שלי. המסע הגלוי והסמוי שהיה לי בחודשים האחרונים למערות העמוקות העמוקות שבתוככי הלבבות בבית שמש.

כשהתחלתי את המסע הזה שלי, החלטתי להקדים שלום לכל אדם. לא לפחד לגשת, לדבר, לשוחח. ובמשך יום ועוד יום, שבוע ועוד שבוע, חודש ועוד חודש, פשוט דיברתי עם האנשים. עם העיניים, עם הלב שלהם. עם הרוח והאמונה שלהם.

ראיתי אתכם, תושבי בית שמש, הסתכלתי לכם בעיניים. ואתם, אנשים אמיצים, החזרתם מבט. ולב. ורוח. ואמונה.

לפני כחצי שנה, כאשר החלטתי לצאת למסע הזה, הזהירו אותי מאוד מהקושי שיהיה בו: מהאינטריגות הבלתי נגמרות, מכך שהתום ייעלם. התייחסתי ועודני מתייחסת לאזהרה הזו ברצינות. אבל דווקא בשל העובדה הזו, החלטתי שהמסע הזה יהיה מסע אחר: מסע אל תוככי החברה הישראלית, הבית שמשי, שמטרתו להכיר לעומק את האנשים שסובבים אותנו בעיר הזו, שהיא מיקרו-קוסמוס למדינת ישראל כולה. זו עיר ששוכנים בה חרדים, דתיים וחילוניים; צעירים ומבוגרים; קיבוצניקים מתמוז; עולים וותיקים; שונים כל כך איש מרעהו, דומים כל כך איש לרעהו.

ולכן, בחרתי לשים את הדגש על הדומה והמאחד. החלטתי שאני עיוורת צבעים, ועיוורת מגזרים, ועיוורת מבטאים, ובעיניים פקוחות לרווחה קיבלתי החלטה להסתכל אחרת.

והדרך, שבה אני מאמינה שניתן להציל את החברה המדהימה שלנו, ולהפוך אותה להיות העיר הטובה ביותר בישראל, מתחילה בהחלטה הזו - להסתכל אחרת.

ופתאום, כשעיני היו פקוחות לרווחה, וליבי נכון היה לשמוע קולות אחרים, נגלו לעיני - כאן בבית שמש - הקולות היפים ביותר בעולם.

קולו של קשיש מהקהילה האתיופית, שבאמצע פעולה שהעברתי לצעירים מבני עקיבא ברחוב נרקיס התערב ופנה לבני הנוער שהיו שם, ואמר להם: 'קחו את עתידכם בידכם. אתם צריכים לבחור במי שיעשה טוב'.

וקולן של נשים חרדיות שפגשתי בכניסה ל'אושר עד' - פגישה שהחלה במבט ביישני, שחושש מלשוחח. אבל טיפות טיפות של שיחה התחילו לטפטף אט אט, והאמון שנוצר המיס את הקרח ואיפשר לראות ולדבר וליצור. וקול של בוגר שלי מ'ברנקו וייס', שכאשר יצאתי למסע היה בו כעס עלי שנמשך עוד מימי בית הספר. אחרי ששוחחתי איתו, הוא הפך להיות שותף שלי. והתרגשתי מאוד לראות את התמונה ששלח אליי עם השלט 'בית שמש חייבת עליזה בלור' באמצע משחק של בית"ר ירושלים, גאה להניף אותה.

וקולם של אברכים חרדים שפגשתי בחמישי בערב כשהגעתי ל'זושא' לאכול צולענ'ט. חווינו את המורכבות בשאלה מה זה אומר להיות חרדי, ודיברנו על העתיד שאני חושבת שמגיע להם כחרדים תושבי העיר, שיש להם זכויות בעיר הזו.

וקולם של בחורים חרדים אחרים שליוו אותי, מי היה מאמין, בשירת "עליזה בלור, עליזה בלור" בשכונותיה החרדיות של העיר.

וקולה של אישה שעשתה את הדרך מבית החולים, מיד אחרי לידה, כדי להספיק ולהצביע עבורי בקלפי במתנ"ס פסגות השבע, ועל אף הכאבים שמחה בזכות שנפלה בחלקה. נפגשנו בקלפי, ודמעתי מהתרגשות. וקולה של שכונת רמב"ם לאחר מפגש של פעילים שלנו שהגיעו כדי לנקות את המקום שלצערי הוזנח. אספנו

עשרות שקיות אשפה, ולאחר מכן הגיעה הכרת תודה של תושבי המקום ומפגש מדהים בין עולמות. בין בית שמש לבית שמש.

ליל שבת בשעה 2 לפנות בוקר בפארק של רמת בית שמש. פגשתי שם עשרות בני נוער מקסימים, שחיים בתחושה שמזניחים אותם ושלא אכפת מהם. ישבנו שעות ארוכות, כמעט עד הבוקר, בשיח על ההווה ועל העתיד שלהם, וסיפורם נשזר בסיפורה של העיר הזו. ואז הרגשתי שהמקום שלי כאשת חינוך מתערבב עם מקומי כאשת ציבור ובע"ה כראש עיר.

ופגישה עם אישה דוברת רוסית, שהתרגשה כל-כך לראות אותי, וסיפורה לי בדמעות שהיא רצה לקלפי בשעה מוקדמת בבוקר כי בעלי, אהרל'ה, שהוא רופא, טיפל בבעלה, והיה לה חשוב להודות לו ולהגיע להצביע. היא סיפרה לי בדמעות כמה היא מתגעגעת לאיש שלה, וכמה קשה לה בלעדיו.

ופגישה עם נשים מדהימות ואנשים נפלאים בחוגי הרחוב שעשינו, שהסתכלו לי בעיניים וביקשו שלא אפר את אמונם, ושאיגע לראות מה קורה בשכונות גם לאחר שאבחר. ופגישות איתכם, עם כל אחד ואחת מכם, שנתנו את הנשמה ואת הלב. כי אתם אוהבים את בית שמש! כל אחד קצת דומה לי וקצת שונה ממני, אבל העיר היקרה הזו היא העיר של כולנו, וכולנו רוצים לחיות בה ולעשות אותה טובה יותר.

העוצמה של המסע הייתה החיבורים שהוא יצר, מפגשים בין אנשים שכנראה לא היו נוצרים בדרך אחרת. העיסוק המתמיד במציאת טוב משותף הוא המסלול שיאפשר לכולנו שפיות במקום הזה. תמיד יש סיבות לפילוג ולחלוקות: המראה החיצוני, הלבוש, העמדה הפוליטית או האמונה הדתית. על פניו רובנו מעידים כי אנחנו אנשים פתוחים ומכירים אנשים אחרים, אבל בפועל, לעיתים אנחנו נופלים בפח המוסכמות. העבודה המתמידה על רעיון גדול, רעיון שמאפשר למחוק את רעשי הרקע, היא זו שמאפשרת לנו את המפגש הזה.

חיים משותפים הם לא פשרה ולא חולשה. הם לא הופכים אותנו לאנשים פחות עקרוניים. חיים משותפים זו עוצמה, שבאה מתוך יכולת להכיל ולכבד. אני מכריזה על כך שבית

שמש צריכה להיות עיר קיצונית במתינותה. כולכם הייתם במסע הזה. כולכם החלטתם להוריד מעל גבכם עול כבד של שנאה, דעות קדומות, והחלטות מוצדקות יותר או פחות לבוא חשבון עם האחר, וכולכם העמסתם על גבכם אחריות לעתידה המשותף של עירנו כעיר מאוחדת.

אם נשכיל ונצליח להבין את נפשו של האחר, אם נדע להרגיש ולהבליט את מה שטוב ולהימנע ממה שרע כשאנחנו עומדים זה מול זה, נצליח לבנות חברה טובה יותר. וכן - זה בידיים של כל אחד ואחת מאתנו. לרוב אני לא משתמשת בגימטריות, ובכל זאת - הפער בבחירות האלה היה 533 קולות, וזו הגימטרייה של "לגשר" - וזה התפקיד שלי, של כולנו!

חשוב לי לומר במעמד המרגש הזה, שאני לא שליחה של מגזר כזה או אחר. אני שליחה של כל הסקטורים: הסקטור החרדי, החילוני והדתי, אני שליחה של העולים ושל הוותיקים, אני שליחה של הצעירים ושל מבוגרים. אני שליחה של סקטור בית שמש כולה. שליחת החברה הישראלית! היום אנחנו מעלים על נס את האחדות. באופן טבעי, קיימת בינינו שונות, ותהיה זו שגיאיה לטשטש אותה. חרדי וחילוני הם שונים, ומן הסתם יישארו שונים. התפקיד שלנו הוא לא לטשטש את השונות, אלא לאפשר לכל אחד לחיות בשלום עם השונות שלו, ולראות את המורכבות שאומרת שיש יותר מדרך אחת להיות אדם טוב ולתרום לחברה.

כולנו רוצים חיים טובים יותר. כולנו רוצים כאן תשתיות ותעסוקה וכבישים וניקיון וחינוך. כולנו מבינים שעיר טובה היא עיר שמצליחה להתחשב בכלל האוכלוסיות שבה. וכזו תהיה בית שמש!

חבריי וחברותיי, אחרי שנגמור לשמוח כאן נקום כולנו ליום חדש. אני קוראת לכם לקחת את מה שלמדנו יחד בחודשים האחרונים ולימדנו יחד את ישראל כולה, ולהכניס אותו לחיי היום יום: להאיר פנים לכל אדם. לראות סביבנו אנשים ולא חיצוניות. להקדים שלום לכל אדם.

כמה דברים שלמדנו מהמסע הזה:

1. כמו שגיסתי שרית אמרה, תורת המספרים לא תמיד עובדת, וכשמאמינים במשהו – צריך ללכת איתו. לא לוותר על החזון בגלל שבתחילת הדרך אין לו שותפים. אם הרעיון נכון, יצטרפו אליו.
2. לעולם לא נדע במדויק מה הדבר שעשה את השינוי – הפלייר, הסרטון, השיחה ברחוב, הריאיון ברדיו, הסטודנט שנסע מהטכניון, החייל שהצביע באמצע מסע, השיחה עם נהג המונית. כנראה, שכל הדברים הללו ביחד. מהפכות לא מתרחשות במופע חד פעמי – הן מצבור של מעשים קטנים, שהחיבור שלהם יוצר את הסיפור הגדול. אין חלק שאפשר לוותר עליו.
3. הרוח! כסף גדול לא היה במסע הזה, גם לא ממסד גדול שעמד מאחורינו. מה כן היה? היו שם המוני אנשים שחיפשו את הטוב, שהיו מוכנים לעבוד קשה בשבילו. כולם שמו את האגו בצד למען ערך משותף, ומרוב שזה פשוט כל כך, זה מרגש את כולנו.

המסע הזה היה גם מסע של חינוך לאחריות, מסע שהזיז כל אחד מאיתנו מאזור הנוחות שלו אל עבר חלקים חברתיים אחרים. לא עוד לדאוג למוכר והקורב, אלא לראות אנשים כמכלול.

ההורים שלנו עלו לארץ כדי לחיות במדינה שטובה לכולם. הורי האהובים, חנה ויצחק ז"ל, לא זכו להיות במעמד הזה. נמצא כאן מכלוף אח של אמא, שבא מפריז במיוחד. במידה רבה, המעמד משקף את הערכים שעליהם חינוכו אותי אמא וסבתא: לקבל כל אחד בשמחה, באהבה ובלי להיכנס לשיפוט.

אני רוצה להזכיר לכולם את מה שאני מזכירה לעצמי תמיד: אין לנו חברה אחרת, אין לנו עם אחר. בית שמש, מדינת ישראל והחברה הישראלית ייראו בדיוק כמו מה שנעשה מהם.

ועכשיו הזמן לומר תודה. למשפחתי היקרה מכל שהיו לי משענת וגב וכוחות ואהבה. לצוות הרחב שניהל את הקמפיין על כל נגזרותיו. לראשי המפלגות שתמכו בי ועזרו וסייעו תוך כדי המסע הזה, שמו את האגו בצד ואת בית שמש

במרכז. למתנדבים ולמתנדבות הרבות, בשטח ובמטה, שעשו לילות כימים להצלחתנו.

אני רוצה להודות לכל אחד ואחת מכם. לא אני המרכז, והניצחון אינו שלי אלא שלכם. אז כעת, אעצור לרגע. אני רוצה שכל אחד מכם יסתכל על מי שליידו, ויאמר לו תודה. תודה שיוצאת מהלב ונכנסת ללב. ואני מבקשה מכם למחוא לעצמכם מחיאות כפיים סוערות. על מי שאתם. ועל מה שעשיתם לבית שמש.

אני מתייחסת אל הפוליטיקה כאמצעי. היא לא מטרה, היא רק הדרך בה אני יכולה להשפיע על המציאות ולשרת את כולכם ולדאוג לטובת העיר שלנו. נדאג יחד להיות ממוקדי מטרה, לא לתת לשררה לקבוע את הטון. הדרך לכך תהיה ארוכה מאוד. אני מודעת לכך שהציפיות גדולות. ואני נושאת תפילה לאל שבשמיים שיהיה בעזרי וינהיגני בדרך הישר והטוב.

ומפה עם היציאה לדרך, אני רוצה לומר את תפילת הדרך.

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שְׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם,
וְתַגְיַעֵנוּ לְמַחֹז חֲפָצֵנוּ לְחַיִּים וְלְשִׁמְחָה וְלְשָׁלוֹם.
וְתַצִּילֵנוּ מִכָּפַף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִקְטִים וְחַיּוֹת רְעוֹת בְּדַרְךָ,
וּמִכָּל מִינֵי פְרַעַנְיּוֹת הַמְתַרְגְּשׁוֹת לְבוֹא לְעוֹלָם,
וְתַתְּנֵנוּ לְחֹן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינַי כָּל רֵאִינוּ,
כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַתְּנוּ אֶתְּהָ.
בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

